

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 ianuarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

președinte – Petru Ursache,

judcătorii – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru și Nadejda Toma

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov împotriva sentinței Tribunalului militar al armatei 38 din 29 noiembrie 1941 în cauza penală în privința lui

Popov Pavel Titovici, născut în anul 1915, originar din s. Corjova, r-nul Dubăsari;

Dzengan Erofei Antonovici, născut în anul 1905, originar din s. Țîbuleuca, r-nul Dubăsari;

Varaghin Nichifor Ivanovici, născut în anul 1910, originar din s. Pîrîta, r-nul Dubăsari;

Sandul Alexei Sergheevici, născut în anul 1912, originar din s. Doibani-1, r-nul Dubăsari;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 03.12.2014 – 20.01.2015 (instanța de recurs în anulare)*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei 38 din 29 noiembrie 1941 *Popov Pavel Titovici, Dzengan Erofei Antonovici, Varaghin Nichifor Ivanovici și Sandul Alexei Sergheevici* au fost condamnați în baza art. 16-54-1 „b” Cod penal al RSSU la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, inculpații Popov P., Dzengan E., Varaghin N. și Sandul A. au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, nedorind să exercite

serviciul în rândurile armatei roșii, prin înțelegere prealabilă, la 09 noiembrie 1941 au dezertat din unitatea militară.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei 38 din 29 noiembrie 1941 în privința lui *Popov Pavel Titovici, Dzengan Erofei Antonovici, Varaghin Nichifor Ivanovici și Sandul Alexei Sergheevici* cu încetarea procesului penal și reabilitarea lor, pe motiv că a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil.

4. În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct invocă faptul că în cadrul examinării cauzei nu au fost verificate declarațiile inculpaților, fără audierea vreunui martor, iar sentința de condamnare a fost pronunțată doar în baza declarațiilor inculpaților. La fel, a fost invocat încălcarea dreptului la apărare a inculpaților, deoarece pe cauza dată nu a participat nici un apărător.

Astfel, consideră recurentul că condamnarea lui Popov P., Dzengan E., Varaghin N. și Sandul A. constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

5. Judecînd recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Co de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Popov P., Dzengan E., Varaghin N. și Sandul A. au fost condamnați la 29 noiembrie 1941, prin sentința Tribunalului militar al armatei 38 pentru eschivare de a exercita serviciul militar în rândurile armatei roșii, cu încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială,

care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Popov P., Dzengan E., Varaghin N. și Sandul A. în baza art. 16-54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal.

6. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează sentința Tribunalului militar al armatei 38 din 29 noiembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui *Popov Pavel Titovici, Dzengan Erofei Antonovici, Varaghin Nichifor Ivanovici și Sandul Alexei Sergheevici* condamnați în baza art. 16-54-1 „b” Cod penal al RSSU.

Popov Pavel Titovici, Dzengan Erofei Antonovici, Varaghin Nichifor Ivanovici și Sandul Alexei Sergheevici sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 ianuarie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru

Nadejda Toma